

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مرکز آمار و فناوری اطلاعات

معاونت آمار و فناوری اطلاعات دادگستری کل استان
مازندران

**دوره آموزشی کارآموزان
کانون کارشناسان
رسمی دادگستری
استان مازندران
آذر ۹۸**

تعریف حقوق: مجموعه قواعد و مقرراتی که برای تنظیم روابط بین اشخاص با یکدیگر تصویب می شود.

مبنای حقوق: تاریخ زندگی بشر غالباً با حکمرانی حاکمان زورگو و خودکامه همراه بود. اندیشمندان در پی اثبات این بودند که قواعدی برتر از اراده حاکمان هم وجود دارد که همه انسانها را ملزم به اطاعت می کند.

هدف حقوق: تامین آسایش و نظم عمومی و اجرای عدالت است. **u**

اقسام حقوق: الف/خصوصی برای تنظیم روابط خصوصی اشخاص است. ب/جزایی برای پیش بینی اعمال مجرمانه و مجازات مرتکب

نظام قضایی: الف/حقوقی: شامل دادگاه حقوقی، دادگاه خانواده، دادگاه تجدیدنظر استان، شورای حل اختلاف **u**

ب/کیفری: دادسراها، دادگاه های کیفری ۱ و ۲، اطفال و نوجوانان، انقلاب، اصل ۴۹ قانون اساسی، نظامی، ویژه روحانیت، تجدیدنظر استان، شورای حل اختلاف (دیوان عالی کشور و دیوان عدالت اداری) **u**

مقامات قضایی: الف/دادسرا: دادستان، معاون دادستان؛ بازپرس، دادیار تحقیق، دادیار ناظر زندان، دادیار اجرای احکام، دادیار سرپرستی **u**

ب/دادگاه: رئیس حوزه قضایی، معاون دادگستری، رئیس شعبه، دادرس علی البدل، مستشار دادگاه تجدیدنظر و کیفری یک استان **u**

قوانین مورد عمل در حقوقی: قوانین ماهوی قانون مدنی و شکلی قانون آیین دادرسی مدنی قوانین مورد عمل در کیفری: قوانین جزای ماهوی و آیین دادرسی کیفری

چرا باید نظام قضایی را شناخت: ۱- احضار از چند مرجع، کیفری مقدم است. **u**

۲- مرجع غیر همعرض، بالاتر مقدم است. **u**

۳- مرجع همعرض، سبق ابلاغ و برای مرجعی که نمی توانیم با تقدیم لایحه اعتذار خود **u** را اعلام کنیم

۴- امکان جلب کارشناس در صورت امتناع از حضور برای ادای توضیح نزد **u** دادسرا ۱۶۳ ماده

تعریف دعوی: ادعای حقی که مورد تجاوز یا انکار قرار می گیرد.

اصحاب پرونده کیفری: شاکی، متهم یا مشتکی عنه u

حقوقی: خواهان و خوانده (دعای طاری خواهان جلب ثالث، خواهان وارد ثالث، خواهان تقابل) معترض u
ثالث و خواهان اعاده دادرسی

واخواهی: خواه و خوانده u

تجدیدنظر: تجدیدنظر خواه و تجدیدنظر خوانده u

فرجام: فرجام خواه و فرجام خوانده u

شرط اثبات ادعا، ارائه دلیل است

- u دلایل اثبات دعوی مدنی: اقرار، شهادت، سند، قرائن و امارات، سوگند ۱۲۵۸
- u دلایل اثبات در امور کیفری: اقرار، شهادت، قسامه، سوگند، علم قاضی ۱۶۰

تبصره ماده ۱۱۱ ق.م.ا: مواردی از قبیل **نظریه** u
کارشناس، معاینه محل و... و سایر قرائن و امارات که
 نوعاً علم آور باشند می تواند مستند علم قاضی قرار
 گیرد.

جایگاه کارشناسی:

برای استفاده از حق تنها وجود آن کافی نیست بلکه باید دلایلی برای اثبات آن اقامه کرد. در ماده 1258 قانون مدنی 5 قسم دلیل درج شده و نامی از کارشناسی نیامد. ولی در مواد 194 و 257 تا 269 به کارشناسی به عنوان یکی از وسایل اثبات دعوی اشاره گردید. و به موجب بند 6 ماده 51 ق.آ.د.م خواهان مکلف شد تا ادله و وسایل اثبات دعوی را در دادخواست قید کند.

عملی است فنی و تخصصی که توسط شخصی به نام کارشناس در موضوعی که صلاحیت اظهار نظر در آن را دارد، انجام می شود.

تعریف کارشناس:

۱۰

u کسی است که به مناسبت دانش و مهارت خویش توانایی تشخیص را در موضوعی فنی و تخصصی داشته باشد.

اقسام کارشناس: رسمی (عضو کانون و ۱۸۷)

خبره، در حکم رسمی (ماده ۲۷ و ۳۲)

- u کارشناسی اصلی: خواسته اصلی خواهان رجوع به کارشناسی است. مواد ۱۴۹ تا ۱۵۵ ق.آ.د.م. **پیش از**
  - دعوا (تامین دلیل)
  - u **هنگام دادخواست** (درخواست خواهان) **کارشناسی طاری** که قرار اعدادی است و گاهی قابلیت عدولی دارد.
  - u ضمن رسیدگی (درخواست طرفین، درخواست یکی از طرفین، تشخیص قاضی، الزام قانون، تکلیف مرجع بالاتر)
  - u **در چه مراحل به نظر کارشناس نیاز است؟ از** ابتدای رسیدگی تا پایان اجرای حکم قطعی
- ارجاع به کارشناس به عنوان موضوعی با **ماهیت اداری** (شهرداری ها، بانکها) نکته: برابر تبصره ۱ ماده ۱۸ ق.ک.ب.ر.د+ ارجاع کارشناسی از سوی مراجع قضایی تابع قانون آیین دادرسی مدنی است.
- اگر موضوعی که جنبه فنی دارد قاضی بدون کارشناسی رای دهد طبق رای وحدت رویه ۱۶۳-۱۳۳۷/۷/۶ رای در مرجع بالاتر نقض می شود و قاضی مرتکب تخلف انتظامی شده است.

u 1/موضوع: 257 یعنی امری که کارشناس باید کاوشها و تحقیقات خود را برای تشخیص آن انجام دهد و نسبت بدان اظهار نظر کند. موضوع باید جنبه فنی و تخصصی باشد. بابر داشت از م 263 میتوان اقدامات و تحقیقات مورد نیاز را قید کرد. (ش 8 دیوان: در مورد شرط تنصیف، دادگاه باید ابتدا اموال مورد نظر را خود تعیین کند و از کارشناس بخواهد که ارزش آنها را تعیین نماید و نمی تواند تعیین این اموال را بر عهده کارشناس قرار دهد.

u مثال: در جعل جعلیت امضا یا الحاق یا تراشیدگی خطوط سند. پس قید اینکه کارشناس اصالت سند را بررسی کند کافی نیست.

u مثال: اگر خواسته خواهان مطالبه اجرت المثل ماهانه یک میلیون تومان است پس موضوع کارشناسی باید این باشد که: آیا اجرت المثل خانه مورد نزاع به مقدار یک میلیون تومان در ماه می رسد یا نه؟

- u **2/در مدت** مقرر نظر بدهد. اگر نیاز به مهلت بیشتری دارد، درخواست کتبی با قید علت تقدیم دادگاه کند؛ در تمدید مهلت باید به موضوع توجه شود؛ فقط یکبار می توان درخواست مهلت کرد، مهلت جدید باید به طرفین و کارشناس ابلاغ شود.
- u اگر در مدت نظر ندهد: الف/ می توان کارشناس را عزل و فرد دیگری انتخاب کرد (کارشناس با تراضی را نیز می توان در این وضعیت عزل کرد م 268
- u ب./ در هر حال تخلف گزارش شود. ج/ اگر پیش از ارسال ابلاغیه به کارشناس جدید نظر ارایه گردد، می توان به آن توجه کرد.
- u **3- میزان دستمزد 264** (علی الحساب، قطعی، دستور وصول)
- u **4- مهلت پرداخت:** ظرف یک هفته از تاریخ ابلاغ و گرنه کارشناسی از عداد دلایل خارج می شود.
- u **5- مسئول پرداخت:** 259 (دادگاه تعیین می کند گاهی یکطرف، گاهی هر دو طرف، گاهی دادگستری باید پرداخت کند) و گرنه قرار باطل دادخواست در امور مدنی صادر می شود یا توقف رسیدگی در مرحله تجدیدنظر
- u **6- روش انتخاب:** تراضی طرفین یا قرعه الکترونیکی 258 و 268

تکالیف کارشناسی:

u 1/ پذیرش کارشناسی 261 (عدم پذیرش منتهی به عزل یا اعلام تخلف می شود نه اینکه در امور حقوقی جلب شود.)

u 2/ اعلام جهات رد کارشناسی یا موارد معذوریت مانند: فقدان صلاحیت محلی، تخصص کافی، بیماری، مسافرت + پیش از اقدام به کارشناسی یعنی در مهلت + کتبی + تشخیص با دادگاه است + اگر نپذیرفت باید به کارشناس با مهلت جدید ابلاغ شود)

u 3/ حضور در محل کارشناسی به ویژه در هیاتها مراقبت شود تا محل کارشناسی از سوی همه دیده شود. تمام اقدامات مورد نظر دادگاه در قرار انجام شود.

مر احل اجرای قرار کارشناسی: صدور قرار - انتخاب کارشناس - پرداخت دستمزد - ابلاغ به کارشناس و طرفین - تهیه و تنظیم نظر کارشناس - تسلیم نظر - دستور پرداخت دستمزد

چگونه از تصمیم مرجع قضایی آگاه شویم: دریافت ابلاغیه از طریق سامانه ابلاغ (پیام به شماره **u** همراه و مراجعه به سامانه ابلاغ)

در اختاریه به چه نکاتی توجه کنیم: اطمینان از مشخصات گیرنده ابلاغیه و مشخصات مندرج در متن آن - زمان مراجعه، مکان مراجعه، کدام پرونده

اقدامات هنگام مراجعه به دادگاه: شناسایی دفتر شعبه دادگاه، به همراه داشتن برگ اختاریه یا پروانه یا کارت شناسایی، تعریف اثر انگشت در ورودی ساختمان، درخواست مطالعه پرونده

چرا مطالعه پرونده: ۱- آیا در متن قرار کارشناسی من همان کارشناس منتخب هستم ۲- شناسایی طرفین پرونده و بررسی جهات رد یا کارمند همان سازمان بودن ۳- توجه به موضوع کارشناسی آیا در تخصص ما می باشد؟ ۴- یادداشت کردن تصمیم دادگاه ۵- توجه به هیاتی بودن یا نبودن ۶- یادداشت مشخصات و نشانی طرفین و محل کارشناسی ۷- آیا فقط کارشناسی است یا قرار معاینه محل و تحقیقات محلی هم دارد؟ ۸- دستمزد علی الحساب چه میزان است و پرداخت شده یا خیر؟ ۹- مهلت کارشناسی ۱۰- اگر ارجاع به هیات است جهات و مبانی اعتراض به نظر یا نظرات قبلی چه بوده است؟

جهات رد: تبصره ۲ ماده ۸۱ ق.ک.ک.ر.د-م ۹۱ (اگر جهت رد اعلام نشود نظر بی اعتبار و تخلف انتظامی است)

- u قرابت سببی یا نسبی تادرجه سوم از هر طبقه
- u قیم یا مخدوم یکی از طرفین بودن
- u کارشناس یا همسر یا فرزندش وارث یکی از طرفین باشد
- u سابقه اظهار نظر در موضوع
- u مطرح بودن دعوی حقوقی یا کیفری یا اگر قبلا بوده دوسال از تاریخ صدور حکم قطعی نگذشته باشد (شکایت انتظامی جهت رد نیست)
- u یا همسر یا فرزندش دارای نفع شخصی در موضوع مطروح باشد
- u جهات معذوریت با جهات رد متفاوت است: ۲۶۱ و ۳۰۶ ق.آ.د.م (مرض مانع از حرکت، در توقیف یا سفر بودن، عدم امکان تردد، فوت خویشاوندان نسبی یا سببی درجه یک، دعوت به مرجع کیفری یا حقوقی و همزمانی
- u اعلام کتبی جهت رد یا عذر به دادگاه

جدید جستجو راهتما اقدامات سابقه اقدامات

شماره ابلاغیه: ۱۳۹۵/۱۱/۲۰
تاریخ ثبت: 1395/11/20
ساعت ثبت: 21:54
وضعیت: تایید شده

رسیدگی کننده: ۱۵۱۶۱
پرونده: ۹۵۰۹۹۸۱۹۵۴۴۰۰۰۷۴
نوع ابلاغیه: ۰۰۲

فهرست پرونده ها

پرونده	ابلاغ شونده
۹۵۰۹۹۸۱۹۵۴۴۰۰۰۷۴	خواهان اشاکی: خواننده/متهمم: سیدکاظم
۰۱۰۱۰	فرزند حسن

محدوده ابلاغ: بیرون از حوزه قضایی جاری
نشانی ابلاغ شونده: عباس آباد
دادنامه/قرار نهایی دادسرا: تصمیم نهایی شماره ی: ۹۵۰۹۹۷۱۵۱۶۱۰۰۹۱۲

متن ابلاغیه برگ رسید مراسلات نتیجه ابلاغ سایر اطلاعات *ابلاغ الکترونیک*

مشمول ابلاغ الکترونیک	زمان مشاهده ابلاغیه در سامانه ابلاغ
زمان درج در سامانه ابلاغ	۱۳۹۵/۱۱/۲۲-۰۱:۴۹
زمان ارسال پیامک	۱۳۹۵/۱۱/۲۲-۰۱:۴۹
زمان ارسال رایانامه	

ابلاغیه

ابلاغیه الکترونیکی

ابلاغ قانونی

زمان درج در سامانه ابلاغ

ابلاغ واقعی

زمان مشاهده ابلاغیه در سامانه ابلاغ

کیفیت امر ابلاغ

متن ابلاغیه برگ رسید مراسلات نتیجه ابلاغ سایر اطلاعات *ابلاغ الکترونیک*

تاریخ ابلاغ: 1395/11/22
کیفیت امر ابلاغ: ۰۴۷
تاریخ ارسال نتیجه ابلاغ به شعبه: 15
تاریخ وصول نتیجه ابلاغ در شعبه: 15

تحويل گیرنده ابلاغ

نکات مربوط به اجرای قرار کارشناسی:

- ۱- آیا مقید به وقت رسیدگی است. اگر وقت مقرر نیست با طرفین هماهنگی شود. **u**
- ۲- آیا وسیله اجرای قرار فراهم است. با توجه به سکوت قانون بستگی به نظر دادگاه دارد. **u**
- ۳- اگر نیاز به مطالعه پرونده یا مستندات نزد ادارات است درخواست صدور معرفی نامه **u**
- ۴- انجام دادن کارشناسی مستلزم ورود به ملک است ابتدا کسب اجازه اگر مانع شوند درخواست اخذ مجوز **u** و همراهی مأمور
- ۵- کار کارشناسی اصولاً مستلزم معاینه محل و بررسی مستندات است. (از روی اصول مستندات اظهار **u** نظر گردد و مشخصات مستندات قید گردد. مثال: یکبرگ فروشنامه عادی تنظیمی نزد مشاور املاک... یا محل مورد توصیف قرار گیرد اگر هیات است همه اعضا باید محل را ببینند و گرنه فلسفه ارجاع به هیات تحقق نیافته است.
- ۶- مستند سازی کار کارشناسی با استفاده از ابزار و لوازم نوین **u**
- اگر کارشناسی با معاینه محل و تحقیقات است به اظهارات اهل محل توجه شود. زیر صور تجلسات امضا **u** شود

ادامه نکات اجرای کارشناسی:

- ۷- اگر کارگسترده است و در مهلت نمی توانیم درخواست مهلت از دادگاه **u**
- ۸- اگر اسنادی به ما ارائه شد پس از مطالعه و یادداشت به همان فرد مسترد کنیم **u**
- ۹- در اجرای قرار سوء رفتار و اعمال خلاف شان نداشته باشیم **u**
- ۱۰- اگر معاینه محل مستلزم راهنمایی اطراف پرونده است ولی آنها مسامحه می کنند مراتب به دادگاه **u**
گزارش شود

نکات مورد توجه

- u **انظر باید مستدل** و موجه و صریح باشد 262م. همانند رای دادگاه که مبتنی بر قواعد حقوقی است باید بر پایه قواعد علمی و فنی باشد. ناموجه بودن یعنی بی اعتباری نظر کارشناس، زیرا همانند شاهد محدود به اخبار از واقع نیست بلکه بیان اعتقاد است.
- u صریح: روشن آشکار و بدون ابهام باشد. مثال جعل شده یا خیر: دارای تشابهات و اختلافانی است.
- u موجه: اوضاع و احوال و قراین حاکی از صحت آن باشد
- u اوضاع و احوال محقق و معلوم: شرایط و قراینی است که مشخص می نماید نظریه کارشناس با واقعیت منطبق می باشد یا خیر؟
- u نکته: می تواند شخصا با نماینده یا در آینده به صورت الکترونیکی ارایه کند.

نکات مربوط به تنظیم گزارش: ماهوی-شکلی

الف نکات ماهوی: u

- ۱- حاضر و ناظر دانستن خداونه اصحاب پرونده u
- ۲- به راستی و درستی اظهار نظر کردن u
- ۳- دخالت ندادن اغراض شخصی u
- ۴- تمام نظر را نسبت به موضوع کارشناسی اظهار نمودن و چیزی را مکتوم نگذاشتن u
- ۵- برخلاف واقع چیزی نگفتن u
- ۶- رازدار و امین بودن u
- ۷- مستدل و مستند بودن نظر (استدلال ذکر جهات و مبانی علمی نظر و استناد موارد موضوعی و مشهودات و مسموعات است. م. ۹۱ ق. ک. ک. ر. د. عمل کارشناسی دو مرحله دارد. مرحله پژوهشی یعنی بررسی موضوع ارجاع شده و سپس مرحله اظهار نظر که با توجه به شرح عملیات پژوهش انجام شده و نظامات و مقررات حاکم بر موضوع نظر دادن u

ادامه نکات تنظیم گزارش :

- ۸- در حدود صلاحیت اظهار نظر کردن **u**
- ۹- سهل انگاری نکردن در اظهار نظر و گرنه مسئولیت مدنی برای جبران ضرر دارد. **u**
- ۱۰- عقیده کارشناس باید منجز باشد و تعلیق در نظریه مخالف با صریح بودن است. **u**
- ۱۱- برخلاف دیده های خود در اظهار نظر چیزی ننویسد و گرنه مطابق ماده ۵۳۳ قانون تعزیرات به **u** مجازات جاعل در سند رسمی با مجازات حبس شش ماه تا سه سال محکوم خواهد شد.

نکات شکلی مربوط به نظر کارشناس:

- ۱- کتبی و به زبان فارسی باشد **u**
- ۲- از کاغذ آرم دار برگ آ۴ و نقشه ها به صورت آ۳ و به نحوی تا شود که بدون باز کردن پرونده امکان دیدن کل آن باشد **u**
- ۳- مخاطب گزارش شروع آن با احترام و نزاکت در نوشتار تا پایان حفظ گردد **u**
- ۴- ذکر کلاس ه ۱۶ رقمی یا شماره بایگانی پرونده **u**
- ۵- درج عین یا موارد ضروری قرار صادر شده از دادگاه (موضوعی ه داگاه محول کرده) **u**
- ۶- خلاصه ای از اطلاعات پرونده که نشان می دهد کارشناس پرونده را مطالعه کرد **u**
- ۷- ذکر اطلاعات مرتبط که کارشناس با مطالعه پرونده های ثبتی و غیره بدست آورده است **u**
- ۸- توصیف دقیق محل کارشناسی یا اشا و اموال و حسب مورد ترسیم کروکی یا نقشه **u**
- ۹- قید نظریه نهایی یا نتیجه گیری **u**

ادامه نکات شکلی

- ۱۰- بیان میزان دستمزد نهایی و مطالبه مبلغ تودیع شده **u**
- ۱۱- امضای زیر گزارش **u**
- ۱۲- صفحه بندی گزارش و استفاده نکردن از پشت برگ **u**
- ۱۳- تمیز بودن نوشتار و خودداری از لاک گرفتگی **u**
- ۱۴- ارقام به حروف وریال یا تومان **u**
- ۱۵- تقدیم نظر کارشناسی از طریق دفاتر خدمات الکترونیک قضایی و خودداری از تحویل آن به طرفین **u**
- ۱۶- نسخه ای از گزارش تا ۵ سال نگهداری شود. (م ۹ ق.ک.ک.ر.د) **u**
- ۱۷- قیدتاریخ و شماره اندیکاتور. کارشناس باید دارای دفتری منظم باشدنامه های وارده و صادره را ثبت کند. قیمت گذاری تا ۶ ماه اعتبار دارد **u**
- ۱۹- ذکر درجه تخصص **u**
- ۲۰- در هیات اگر نظر اقلیت است باید نوشته شود. اگر عضوی امضا نمی کند بقیه تصدیق کنند **u**

نکات پایانی:

- ۱- ابهام و اجمال در نظر کارشناسی (اخذ توضیح، نتیجه عدم حضور جلب ۲۶۳، صدور قرار تکمیلی، ارجاع **u** به کارشناس دیگر، اگر رفع ابهام و اجمال نکرد مستحق دستمزد نیست.
- ۲- اگر کارشناس در وقت مقرر حاضر گردد ولی طرف پرونده با وصف ابلاغ بدون عذر نیاید مسئولیت **u** جبران خسارت و تضییع وقت کارشناس به عهده مقصر است.
- ۳- امتناع از اظهار نظر به عذر کم بودن دستمزد تخلف است **u**
- ۴- دستمزد نهایی با صدور دستور وصول و تحویل می گردد **u**
- ۵- ممنوعیت دریافت وجه از اشخاص م ۵۸۸ ق تعزیرات اظهار نظر با دریافت وجه مرتشی محسوب می **u** گردد
- ۶- کارشناسی برای افراد معسر به تشخیص دادگاه مجانی است **u**
- ۷- استقرا ع از بین کارشناسان نه همه آنها (به صورت الکترونیکی **u**

نکات قابل توجه:

- ۱/ در صورت تشخیص مقام قضایی هر کارشناس در طی سال باید ۳ کارشناسی رایگان انجام دهد. (وکیل دارد + اعلام اسامی به کانون + صورت جلسه ۹۶/۵/۱۲ با کانون مبنی بر الزام به پذیرش)
- ۲/ کانون مکلف است در هر حوزه نماینده و کارشناس کشیک در امور فوری داشته باشد. (دستور العمل ۱ رفع اطاله)
- ۳/ برای پرهیز از استقراع صوری سامانه سمپ بامشخص کردن رشته و تخصص و تعداد مورد نیاز قرعه کشی می کند.

- ۴- صرف درخواست اطراف پرونده تکلیفی برای دادگاه از حیث ارجاع به کارشناس نمی نماید مگر این که موضوع جنبه فنی و تخصصی داشته باشد.
- ۵- توهین به کارشناس مطابق ماده ۶۰۸ قانون تعزیرات تا ۷۴ ضربه شلاق یا جزای نقدی دارد طبق ماده ۲۰ لایحه استقلال قانون کارشناسان حبس جنحه ای از ۱۶ روز تا سه ماه
- ۶- اگر قاضی از کارشناس پرسشهای مرتبط با موضوع را بپرسد وی تکلیف دارد پاسخ دهد و نمی تواند به لحاظ عدم اهمیت پرسش اظهار نظر نکند. ۱۶۰
- ۷- برابر تبصره ماده ۳۳۱ و بند ۲ ماده ۳۶۹ ق.آ.د.م اگر رای مبتنی بر نظر کارشناسی باشد که طرفین آن را قاطع دعوا قرار دهند قابل تجدیدنظر و فرجام نیست.
- ۸- مطابق قانون نظارت بر رفتار قضات برخورد قانونی نکردن با تخلف کارشناس از سوی قاضی تخلف انتظامی محسوب شده است.
- ۹- ترتیب اثر دادن به نظریه کارشناس منوط به انطباق آن با اوضاع و احوال معلوم قضیه است.
- ۱۰- ضرورت قید میزان تخصص، چون اعتبار نظر اکثریت در صورتی است که کارشناسان از نظر تخصص با هم مساوی باشند
- ۱۱- حق الزحمه کارشناسی در شمار خسارات دادرسی است

۱۲- نیابت در صدور و اجرای قرار کارشناسی

۱۲-م۱۵۷ق ا د ک در هر حال دستمزد نباید از تعرفه تجاوز نماید... پس می تواند کمتر باشد.

۱۴-م۱۶۲ق ا د ک شهود تحقیق و سایر اشخاص که هنگام اجرای قرار کارشناسی حق حضور دارند می توانند با ذکر دلیل با نظر کارشناس مخالفت کنند.

۱۵-م۱۶۵ موارد ارجاع به هیات: نظر کارشناس محل تردید باشد یا بین کارشناسان در صورت تعدد اختلاف نظر باشد تا دو بار میتوان از سایر کارشناسان دعوت کرد.

۱۶-م۱۶۷ تضرر از تخلف کارشناس مطالبه خسارت

۱۷-م۵۶۰ شاکی و متهم بابت حق الزحمه کارشناسی به تشخیص مقام قضایی وجهی نمی پردازند بلکه از اعتبارات قوه پرداخت می شود. اگر شاکی پرداخت نکند از اعتبارات قوه

پرداخت می شود و دادستان دستور وصول از اموال شاکی را صادر می کند. متهم به هیچ وجه هزینه ای پرداخت نمی کند

۱۸- در موارد فوری به دستور مقام قضای کارشناس پیش از پرداخت هزینه مربوط انجام می دهد. تبصره ۲م ۵۶۰

۱۹- اجرای قرار در خارج از محل اقامت کارشناس تامین وسیله رفت و برگشت و محل اقامت و غذا عهده متقاضی است (دستمزد و فوق العاده ماموریت)

۲۰- تفاوت نظریه کارشناس با داوری این است که نظریه کارشناس نیاز به حکم دادگاه دارد.

مفاد سوگند نامه: حاضر و ناظر دانستن خدا، راستی و درستی نظر دادن، عدم دخالت اغراض شخصی، تمام نظر را نسبت به موضوع کارشناسی اظهار نمودن، چیزی را مکتوم نگذاشتن، برخلاف واقع چیزی را نگفتن، رازدارو امین بودن

امکان ارجاع به شخص حقوقی:

u در ماده ۲۲۶ ق.آ.د.م به اداره تشخیص هویت و پلیس بین الملل اشاره شد اما در سایر موارد چون بدون پروانه هستند، نمی شود.

الزام اشخاص به پیوست کردن نظر کارشناس

u: هرچند طبق م ۱۴۹ ق ا د م ذی نفع می تواند از نظر کارشناس به عنوان تامین دلیل استفاده کند و برابر بند ۶ م ۵۱ همان قانون کارشناسی می تواند در شمار وسایل اثبات ادعا باشد، ولی براساس شیوه نامه اجرایی فصل (مصوب ۲۰/۷/۸۴) دستورالعمل شماره ۱ رفع اطاله دادرسی مصوب ۲۲/۷/۸۵ رییس قوه قضاییه "در کلیه دعاوی حقوقی که اظهار نظر کارشناس برای اثبات ادعا لازم باشد مانند: اجرت المثل، خسارت، نفقه، مهریه، اجاره بها، انجام تعهدات، حجر، رشد، تصرف عدوانی... تهیه نظریه کارشناسی و تسلیم آن در هنگام تقدیم دادخواست باید از سوی واحد ارشاد و معاضدت قضایی بررسی شود.

موارد جلب کارشناس: ۱- امور حقوقی ماده ۲۶۳ ق.آ.د.م ۲- امور کیفری
موارد ۱۲۷ و ۱۶۳ ق.آ.د.ک

انتظارات دستگاه قضایی: حضور بموقع، مطالعه قرار و پرونده، اظهار نظر
بموقع؛ اظهار نظر صریح که نیاز به اخذ توضیح نباشد، اظهار نظر بر پایه مبانی
فنی و تخصصی و علمی، ادای توضیح روشن هنگام اخذ توضیح، در هیات با
هماهنگی و با حضور در محل نظر دادن

<p>توسط کارشناس، توسط هیات مدیره هر کانون عدم تمدید پروانه و ارسال پرونده به دادگاه انتظامی</p>	<p>احراز زوال شرایط: ۱. تدین به اسلام یا یکی از اقلیتهای دینی ۲. داشتن وثاقت ۳. داشتن تابعیت ایرانی ۴. نداشتن پیشینه کیفری ۵. نداشتن اعتیاد ۶. عدم عضویت در گروههای غیرقانونی</p>	<p>قانون جدید کانون کارشناسان رسمی مصوب ۱۳۸۱</p>	<p>ماده ۲۷</p>
<p>مجازات جاعل در اسناد رسمی</p>	<p>اظهارنظر خلاف واقع یا عدم ذکر تمام مواقع یا تفسیر در چیزی که برای آزمایش در دسترس کارشناس گذاشته شده با سوءنیت</p>	<p>قانون جدید کانون کارشناسان رسمی مصوب ۱۳۸۱</p>	<p>ماده ۳۷</p>
<p>درجه ۳ تا ۵</p>	<p>عدم پرداخت ۵٪ حق الزحمه کارشناسی در صندوق کارکنان</p>	<p>قانون جدید کانون کارشناسان رسمی مصوب ۱۳۸۱</p>	<p>تبصره (۲) ماده ۶۹</p>

درجه ۵ تا ۶	انجام کارشناسی با پروانه ای که اعتبار آن منقضی شده باشد	قانون جدید کانون کارشناسان رسمی مصوب ۱۳۸۱	بند (۱۰) ماده ۲۶
درجه ۵ تا ۶	افشا اسرار و اسناد محرمانه	قانون جدید کانون کارشناسان رسمی مصوب ۱۳۸۱	بند (۱۱) ماده ۲۶
درجه ۵ تا ۶	اخذ مال یا وجه یا قبول خدمت مازاد بر تعرفه دستمزد و هزینه مقرر در قوانین یا دستورات مراجع صلاحیتدار	قانون جدید کانون کارشناسان رسمی مصوب ۱۳۸۱	بند (۱۲) ماده ۲۶
محکومیت درجه ۶	انجام کارشناسی و اظهار نظر در زمان تعلیق یا محرومیت از حقوق اجتماعی یا اثبات فقد شرایط قانونی در اخذ پروانه	قانون جدید کانون کارشناسان رسمی مصوب ۱۳۸۱	بند (۱۳) ماده ۲۶
محکومیت به سه بار مجازات انتظامی ظرف سه سال	عدم تمدید پروانه کارشناسی	قانون جدید کانون کارشناسان رسمی مصوب ۱۳۸۱	تبصره (۲) ماده ۲۶

مجازات انتظامی	موضوع تخلف	نام قانون	شماره ماده
تعليق موقت تا صدور حکم قطعي	سوءرفتار با ارتكاب اعمال منافي با شئون و حيثيت كارشناسي به شكايست وزير دادگستري يا رييس قضاييه يا سه نفر اعضاي هيات مديره كانون	قانون جديد كانون كارشناسان رسمي مصوب ۱۳۸۱	ماده ۲۵
درجه ۱ تا ۳	عدم حضور در مرجع صالحه در وقت مقرر بدون عذر موجه	قانون جديد كانون كارشناسان رسمي مصوب ۱۳۸۱	بند (۱) ماده ۲۶
درجه ۱ تا ۳	توسل به معاذيري كه خلاف بودن آن بعداً ثابت مي شود	قانون جديد كانون كارشناسان رسمي مصوب ۱۳۸۱	بند (۲) ماده ۲۶
درجه ۱ تا ۳	مسامحه و سهل انگاري در اظهارنظر	قانون جديد كانون كارشناسان رسمي مصوب ۱۳۸۱	بند (۳) ماده ۲۶
درجه ۳ تا ۵	تسليم اسناد و مدارك به اشخاصي كه قانوناً حق دريافت آن را ندارند و يا امتناع از تسليم اسناد و مدارك به اشخاصي كه قانوناً حق دريافت آن را دارند	قانون جديد كانون كارشناسان رسمي مصوب ۱۳۸۱	بند (۴) ماده ۲۶

درجه ۳ تا ۵	سوءرفتار و اعمال خلاف شنوئات شغلي	قانون جديد كاتون كارشناسان رسمي مصوب ۱۳۸۱	بند(۵) ماده ۲۶
درجه ۳ تا ۵	نقص قوانين و مقررات در اظهارنظر كارشناسي	قانون جديد كاتون كارشناسان رسمي مصوب ۱۳۸۱	بند(۶) ماده ۲۶
درجه ۵ تا ۶	انجام كارشناسي و اظهارنظر در صورت وجود جهات رد قانوني	قانون جديد كاتون كارشناسان رسمي مصوب ۱۳۸۱	بند(۷) ماده ۲۶
درجه ۵ تا ۶	انجام كارشناسي و اظهارنظر در اموري كه خارج از صلاحيت كارشناس است	قانون جديد كاتون كارشناسان رسمي مصوب ۱۳۸۱	بند(۸) ماده ۲۶
درجه ۵ تا ۶	انجام كارشناسي و اظهارنظر برخلاف واقع و تباني	قانون جديد كاتون كارشناسان رسمي مصوب ۱۳۸۱	بند(۹) ماده ۲۶

انواع مجازاتها به ترتیب درجه عبارتند از:

- ۱- توبیخ با درج در پرونده کارشناسی در کانون
- ۲- محدود کردن اختیارات فنی کارشناس رسمی برای مدت یکسال
- ۳- محدود کردن اختیارات فنی کارشناس رسمی برای مدت سه سال
- ۴- محرومیت از اشتغال به امر کارشناسی رسمی از سه ماه تا یک سال
- ۵- محدود کردن اختیارات فنی کارشناس رسمی از یک تا سه سال
- ۶- محرومیت دائم از اشتغال به امر کارشناسی رسمی

- مسئولیت مدنی و مسئولیت جزائی کارشناسان

مجازات	جرم مدنی یا کیفری	نام قانون	شماره ماده
جبران خسارت	نظریه کارشناسی خلاف واقع	قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹	ماده ۲۶۷
۶ ماده تا ۲ سال حبس یا ۳ تا ۱۲ میلیون ریال جزای نقدی	اخذ مال یا وجه جهت ارائه نظریه کارشناسی مناسب از احد طرفین دعوا	قانون مجازات اسلامی	ماده ۵۸۱

بسمه تعالی

ریاست محترم حوزه قضایی شهرستان بهشهر

باسلام

احتراماً حسب محتویات پرونده کلاسه [REDACTED] آقای ۹۲۰۹۹۸۱۹ [REDACTED]. کارشناس رسمی دادگستری در امور ثبتی به شماره [REDACTED] اطلاعات بیشتری از متهم در دسترسی نمی باشد متهم است به ارتکاب بزه گزارش خلاف واقع از طریق اظهار نظر کارشناسی در مورد ارزیابی پلاک ثبتی [REDACTED] بخش ۱۷ در مورخه ۲۵/۹/۱۳۹۲ که با توجه به دلایل ذیل: شکایت شاکی آقای [REDACTED]. تامین دلیل پیوست پرونده و اختلاف فاحش در قیمت گذاری ملک مزبور و عدم حضور متهم در این مرجع با وصف اطلاع از مفاد نشر آگهی یا اعلام عذر موجه اقرار (دلایل احراز مجرمیت) مجرم تشخیص و مستنداً به ماده ۳۷ قانون راجع به کارشناسی رسمی قانون مجازات اسلامی ، کیفر نامبرده مورد تقاضاست .

جانشین دادستان دادسرای عمومی و انقلاب شهرستان بهشهر [REDACTED]

پرونده کلاسه [REDACTED] ۹۲۰۹۹۸ شعبه ۸ دادگاه تجدیدنظر استان مازندران تصمیم نهایی شماره [REDACTED] ۹۷۰۹۹۷۱

تجدیدنظرخوانده: آقای [REDACTED] فرزند [REDACTED] وکالت آقای [REDACTED] فرزند محمد به نشانی مازندران - بهشهر -

تجدیدنظرخواه: آقای [REDACTED] با وکالت آقای [REDACTED] فرزند محمد به نشانی بهشهر خ

[REDACTED] و آقای [REDACTED]

تجدیدنظرخواسته: دادنامه [REDACTED] ۲۸/۱۱/۱۳۹۲ صادره از شعبه ۱۰۲ کیفری دو بهشهر

((رای دادگاه))

تجدیدنظرخواهی آقای [REDACTED] از

دادنامه شماره [REDACTED] صادره از شعبه ۱۰۲ دادگاه کیفری دو شهرستان بهشهر که متضمن محکومیت وی به تحمل

یک سال حبس تعزیری بابت بزه گزارش خلاف واقع از طریق اظهارنظر کارشناسی در مورد ارزیابی پلاک ثبتی [REDACTED]

بخش ۱۷ موضوع شکایت آقای [REDACTED] است وارد می باشد چراکه از

ناحیه تجدیدنظرخواه ایراد و اعتراض موثری که به اساس و مبانی رای لطمه و خدشه ای وارد نماید بعمل نیامده و رای موصوف با

توجه به محتویات پرونده و دلایل منعکس در آن و مبنای استدلال بنحو صحیح صادر گردیده و از حیث رعایت اصول و

تشریفات دادرسی نیز خالی از اشکال و منقصت موثر قانونی است النهایه با توجه به وضعیت خاص تجدیدنظرخواه و فقدان سابقه

موثر کیفری و اعلام گذشت شاکی آقای [REDACTED] پیش بینی اصلاح متهم ، این دادگاه اجرای مجازات حبس را به مصلحت

ندانسته لذا به استناد مواد ۴۶ ، ۵۲ و ۵۴ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ ، اجرای مجازات حبس را به مدت سه سال معلق ،

النهاییه قرار تعلیق اجرای مجازات را صادر می نماید . بدیهی است چنانچه تجدیدنظرخواه (محکوم) از تاریخ صدور قرار تا پایان

مدت تعلیق مرتکب یکی از جرایم عمدی موجب حد ، قصاص ، دیه یا تعزیر تا درجه هفت شود علاوه بر مجازات جرم اخیر ،

مجازات معلق نیز درباره وی اجراء می شود و بدینسان به استناد بند «الف» ماده ۴۵۵ قانون آئین دادرسی کیفری ، ضمن رد

تجدیدنظرخواهی نامبرده ، رای تجدیدنظرخواسته را با تعلیق بعمل آمده تأیید و استوار می نماید . این رای به استناد ماده ۴۴۳

قانون مرقوم ، قطعی است . مستشار دادگاه رئیس شعبه هشتم دادگاه تجدیدنظر استان مازندران

امام جواد (علیه السلام) می فرماید:

اعْلَمْ أَنَّكَ لَنْ تَخْلُوَ مِنْ عَيْنِ اللَّهِ، فَانظُرْ كَيْفَ تَكُونُ

بدان که از دید خداوند پنهان نیستی، پس بنگر چگونه‌ای

از توجه شما ساکنین ما